

Press- och informationsavdelningen

PRESSMEDDELANDE nr 50/2003

den 12 juni 2003

Domstolens dom i mÅl C-112/00

Eugen Schmidberger, Internationale Transporte und Planzüge

**DE ÖSTERRIKISKA MYNDIGHETERNAS BESLUT ATT INTE FÖRBJUDA EN
FREDLIG OCH TIDSBEGRÄNSAD SAMMANKOMST PÅ
BRENNERMOTORVÄGEN ÄR FÖRENLIGT MED GEMENSKAPSRÄTTEN.**

Det administrativa beslutet, vilket motiverades med respekten för yttrande- och mötesfriheten, Åtföljdes av organisationsÅtgärder vilka gjorde det möjligt att undvika allvarliga störningar i handeln inom gemenskapen.

Miljöskyddsorganisationen Transitforum Austria Tirol organiserade en sammankomst på Brennermotorvägen den 12 och 13 juni 1998. Syftet var att uppmärksamma allmänheten på de föroreningar som den tilltagande trafiken på nämnda väg ger upphov till samt att motivera de österrikiska myndigheterna att vidta Åtgärder i syfte att komma tillrätta med problemet. Den 15 maj informerade organisationen den behöriga förvaltningsmyndigheten (Bezirkshauptmannschaft Innsbruck) om sammankomsten i enlighet med gällande bestämmelser. Även media informerades. De senare vidarebefordrade informationen till österrikiska, tyska och italienska bilister. Myndigheten beslutade att inte förbjuda sammankomsten eftersom det saknades stöd för ett sådant beslut i österrikisk lag. Sammankomsten kom därför att äga rum, under ordnade former, vid den aviserade tidpunkten. Till följd av sammankomsten stängdes Brennermotorvägen helt för lastbilstrafik under 30 timmar.

Företaget Schmidberger, som specialiserat sig på transporter mellan Tyskland och Italien, väckte skadeståndstalan mot Österrike vid österrikisk domstol. Schmidberger gjorde gällande att Österrike hade Åsidosatt den fria rörligheten för varor i strid med gemenskapsrätten och krävde 140 000 ATS (10 174,20 euro) som ersättning för att fem av företagets lastbilar inte hade kunnat trafikera Brennermotorvägen under fyra dagar i rad (vilket berodde på att den dag som föregick dagen för sammankomsten var en helgdag och på att de två dagar som

följde efter dagen för sammankomsten inföll på ett veckoslut, då lastbilstrafik i princip inte är tillåten i Österrike.

Oberlandesgericht Innsbruck (överrätt) underströk att det är nödvändigt att ta hänsyn till de skyldigheter som följer av gemenskapsrätten. Närmare bestämt skall domstolen ta ställning till huruvida medlemsstaterna, till följd av principen om fri rörlighet för varor, är skyldiga att säkerställa tillgången till viktiga transitvägar och om denna skyldighet väger tyngre än grundläggande rättigheter såsom yttrande- och mötesfriheten, vilka är aktuella i förevarande fall. Oberlandesgericht Innsbruck bad särskilt EG-domstolen om vägledning i denna fråga.

Domstolen erinrar inledningsvis om att **fri rörlighet för varor är en av gemenskapens grundläggande principer och att varje hinder mot denna rörlighet skall avskaffas mellan medlemsstaterna. En medlemsstat som underlåter att vidta åtgärder som erfordras för att eliminera hinder för handeln inom gemenskapen kan - i likhet med Frankrike - göras ansvariga för dessa trots att de inte kan tillräknas staten och har förorsakats av enskildas handlande.**

Enligt domstolen gör denna skyldighet sig gällande i ännu högre grad när det rör sig om en mycket viktig transportväg som Brennermotorvägen, vilken utgör en av huvudtransportlederna mellan norra Europa och norra Italien. Med hänsyn till detta **skall Österrikes beslut att inte förbjuda den aktuella sammankomsten, vilken ledde till att Brennermotorvägen helt stängdes av under nästan 30 timmar, anses begränsa handeln med varor inom unionen**, varmed beslutet i princip är oförenligt med gemenskapsrätten, såvida det inte kan motiveras på objektiva grunder.

Vid bedömningen av om hindret för den fria rörligheten var motiverat skall det syfte som låg till grund för beslutet att inte förbjuda sammankomsten beaktas. Det rör sig i förevarande fall om respekten för demonstranternas grundläggande rättigheter såsom yttrande- och mötesfrihet. Dessa rättigheter garanteras i Österrikes grundlag och i Europakonventionen om mänskliga rättigheter (EMRK). Europeiska gemenskapernas domstol säkerställer efterlevnaden av den senare. Under sådana omständigheter skall de aktuella intressena vägas mot varandra – i förevarande fall skyddandet av yttrande- och mötesfriheten, å ena sidan, och respekten för den fria rörligheten för varor, å andra sidan – varpå det skall fastställas, med beaktande av omständigheterna i det enskilda fallet, huruvida en riktig balans har uppnåtts mellan dessa.

Domstolen erinrar om att de omständigheter som utmärker målet vid den nationella domstolen klart skiljer sig från omständigheterna i det ovannämnda målet om fördragsbrott från 1997. Till skillnad från vad som var fallet i målet kommissionen mot Frankrike utövade demonstranterna i förevarande fall sin yttrande- och mötesfrihet under fredliga och legala former, berörda bilister på båda sidor om gränsen informerades i god tid om sammankomsten, endast en transportväg stängdes för trafik, vid ett enda tillfälle och endast under en begränsad tidsperiod, vilket gjorde det möjligt för de österrikiska myndigheterna att vidarebefordra informationen och att vidta organisationsåtgärder för att så långt som möjligt undvika störningar i lastbilstrafiken (bland annat genom att ställa alternativa transportvägar till förfogande). Med hänsyn till det stora utrymme för skönsrättsliga bedömningar som de nationella myndigheterna förfogar över på detta område hade de österrikiska myndigheterna

1 Dom av den 9 december 1997 i mål C-265/95, Kommissionen mot Frankrike och pressmeddelande nr 76/97.

fog för bedömningen att det legala syftet med sammankomsten i förevarande fall inte kunde uppnås med åtgärder av mindre ingripande verkan på handeln inom gemenskapen. **EG-domstolen anser därför att beslutet att inte förbjuda sammankomsten uppfyller kravet på en korrekt avvägning mellan skyddet av demonstranternas grundläggande rättigheter och de skyldigheter som följer av fri rörlighet för varor.** Slutsatsen blir att de österrikiska myndigheterna inte kan anses ha åsidosatt gemenskapsrätten på ett sätt som aktualiserar medlemsstatens skadeståndsansvar.

Detta är en icke officiell handling endast avsedd för massmedia, vilken inte är bindande för domstolen.

Pressmeddelandet finns tillgängligt på alla gemenskapens officiella språk.

*För domen i dess helhet var vänlig se domstolens hemsida på Internet, **www.curia.eu.int**, cirka kl. 15.00 i dag.*

*För ytterligare upplysningar var vänlig kontakta Christopher Fretwell:
tel. +352 4303 3355, fax +352 4303 2731.*

Bilder från förhandlingen finns tillgängliga hos "Europe by Satellite", Europeiska gemenskapernas kommission, Generaldirektoratet för press och kommunikation, L-2920 Luxemburg, tel: +352 43 01 351 77, fax: +352 43 01 352 49, eller B-1049 Bryssel, tel: +32 2 294 41 06, fax: +32 2 296 59 56 eller + 32 2 230 12 80